

Årsrapport for Forsvarsdepartementets tilskuddsordninger

2013

Innhold

1. Sammendrag	3
2. Om tilskuddsordningene	3
2.1 Tilskuddsordning for akademiske institusjoner og universitetsmiljø innen sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning	3
2.2 Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner og virksomhet	4
2.3 Tilskuddsordning for 2. verdenskrig- og kulturhistoriske saker	5
3. Aktivitet og utviklingsprosesser i 2013.....	5
3.1 Tilskuddsordning for akademiske institusjoner og universitetsmiljø innen sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning	5
3.2 Tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner og virksomhet	5
4. Måloppnåelse og samfunnsverdi for Forsvarsdepartementets tilskuddsordninger.....	6
5. Oversikt over tildelte midler i 2013.....	7

1. Sammendrag

Denne årsrapporten gir en samlet oversikt over tilskuddsordningene Forsvarsdepartementet forvalter, og hvordan midlene er fordelt i 2013.

Forsvarsdepartementets tilskuddsordninger er fordelt over to kapitler i forsvarsbudsjettet. Tilskuddsordningen over kapittel 1700, post 73 har som formål å finansiere spesifikke prosjekter som analyserer forsvars- og sikkerhetspolitiske temaer av særlig interesse for Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Post 73 var for 2013 på 13,9 mill. kroner. Dette beløpet ble tildelt om lag 50/50 på kortsiktige (1-årige) forskningsprosjekt og på mer langsiktig forskning, som 3-årige doktor- og postdoktorgradsstipender.

Kapittel 1719, post 71 gir tilskudd til aktivitet som stimulerer til økt kunnskap om og forståelse for norsk sikkerhets- og forsvarspolitik, eller bidrar til og støtter opp under Forsvarets mål og prioriteringer. Post 71 var for 2013 på 70,5 mill. kroner. Av disse var 2 mill. kroner øremerket 2. verdenskrig og kulturhistoriske tiltak. Totalt fordelte Forsvarsdepartementet om lag 67 mill. kroner fra denne posten til forsvarsrelatert aktivitet.

Tabellene fra side 7 og utover gir en detaljert oversikt over fordelingen av tilskuddsmidlene i 2013.

2. Om tilskuddsordningene

Forsvarsdepartementet forvalter fire ulike tilskuddsordninger, som er rettet mot sikkerhets- og forsvarspolitiske forskningsmiljøer, kommunikasjons-/informasjonsprosjekter, frivillige forsvarsrelaterte organisasjoner og andre verdenskrig- og kulturhistoriske prosjekter. Ordningene forvaltes av Avdeling for sikkerhetspolitikk, Kommunikasjonsenheten og Avdeling for kompetanse og fellesjuridiske tjenester.

2.1 Tilskuddsordning for akademiske institusjoner og universitetsmiljø innen sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning

Forsvarsdepartementet har siden 1994 bidratt til relevant forskningsbasert kompetanse om sikkerhets- og forsvarspolitiske spørsmål i Norge ved å finansiere spesifikke prosjekter som analyserer sikkerhets- og forsvarspolitiske temaer av særlig interesse for Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Tilskuddet gis over kapittel 1700, post 73 i forsvarsbudsjettet. For 2013 var posten på om lag 14 mill. kroner. Forsvarsdepartementets forskningsstøtte fordeler seg ca. 50/50 mellom støtte til prosjekter av i utgangspunktet ett års varighet, samt doktor- og postdoktorstipender over tre år.

Tildelingen av prosjektstøttemidler og postdoktorgradsstipend baseres på åpen konkurranse mellom søkere tilknyttet en rekke institusjoner og institutter, etter temakriterier som oppdateres årlig.

Tilskuddsordningen er i hovedsak ment for institusjoner, tenke-tanker og universitetsmiljø med et sikkerhets- og forsvarspolitisk utsyn. I praksis omfatter dette:

- Institusjoner og institutter som har som hovedmål å drive forskning innen sikkerhets- og forsvarspolitiske temaer.
- Institusjoner og institutter som planlegger å iverksette prosjekter med relevans for Forsvaret eller norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk, men som ikke nødvendigvis har som primærmål å drive forsvarsrelatert forskning.

2.2 Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner og virksomhet

Forsvaret er avhengig av at samfunnet har kunnskap om forsvarssektorens oppgaver og målsetninger, og av støtte og engasjement rundt Forsvaret og forsvarspolitikken. Forsvarsdepartementet forvalter derfor en tilskuddsordning som har som mål å stimulere det sivile samfunnet til aktivitet som fremmer kunnskap og bevissthet om norsk sikkerhets- og forsvarspolitikk i den norske befolkningen, eller aktiviteter som støtter opp om sektorens oppgaver. Tilskuddsordningen er i hovedsak ment for frivillige organisasjoner og andre ikke-statlige aktører. Tilskuddet gis over kapittel 1719, post 71 i forsvarsbudsjettet. For 2013 var posten på om lag 68 mill. kroner. Organisasjoner med et klart forsvarsrelatert formål og faste administrative utgifter kan søke driftsstøtte. I 2013 mottok 12 organisasjoner slik støtte. I tillegg kan alle organisasjoner og virksomhet med forsvarsrelaterte prosjekter søke prosjektstøtte.

Departementet har i 2013 blant annet bevilget tilskudd til konferanser og seminarer, tidsskrifter, studieturer til NATO og andre institusjoner eller land av spesiell forsvars- eller sikkerhetspolitisk interesse, kameratstøtteordninger og aktivitetstilbud til veteraner.

Kommunikasjonsenheten i Forsvarsdepartementet vurderer søknader som kan kategoriseres som kommunikasjonsprosjekter. Et par ganger i året gjennomføres møter med organisasjonene som mottar driftsstøtte, for å informere om aktuelle forsvarsrelaterte temaer. Hensikten med møtene er å bidra til kunnskap om det moderne innsatsforsvaret, slik at organisasjonene har et godt grunnlag for å drive aktuell og relevant informasjonsvirksomhet om forsvars- og sikkerhetspolitikken. I 2013 ble det lagt vekt på at mest mulig av støtten skulle ta utgangspunkt i sektorens kommunikasjonsanalyser og kommunikasjonstema. Kommunikasjonsenheten har

derfor prioritert å støtte prosjekter innenfor verneplikt, internasjonale operasjoner og alliansetilhørighet.

2.3 Tilskuddsordning for 2. verdenskrig- og kulturhistoriske saker

Forsvarsdepartementet gir også tilskudd til mindre prosjekter tilknyttet 2. verdenskrig og kulturhistoriske prosjekter over kapittel 1719, post 71. 2 mill. kroner av post 71 var avsatt til denne ordningen i 2013. Formålet er å gi anerkjennelse til krigsveteraner og andre som ble spesielt berørt av krigen samt å formidle kunnskap om andre verdenskrig. Det gis også under denne posten støtte til kulturhistoriske formål med tilknytning til forsvarssektorens virksomhet. Departementet har i 2013 blant annet bevilget tilskudd til filmen «Gutta på skauen», bokprosjekt og utstilling om 2. verdenskrig, krigsminnesmerker og reisestøtte til 2. verdenskrigveteraner i forbindelse med stevner og markeringer.

3. Aktivitet og utviklingsprosesser i 2013

3.1 Tilskuddsordning for akademiske institusjoner og universitetsmiljø innen sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning

Forskningsstøtte i form av 1-årig prosjektstøtte og 3-årig postdoktorgradsstipend ble utlyst høsten 2013, med søknadsfrist 2. desember 2013.

For å sikre mest mulig åpenhet omkring ordningen, samt for å gjøre den lettere tilgjengelig for alle potensielle søkere, ble i 2013 all informasjon om ordningen lagt ut på Forsvarsdepartementets hjemmeside. De årlige informasjonsmøtene, som Forsvarsdepartementet har holdt hver høst for de ulike forskningsinstituttene, ble samtidig avskaffet.

Forsvarsdepartementet vil i begynnelsen av 2014 sette i gang en evaluering av tilskuddsordningen for sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning.

3.2 Tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner og virksomhet

Vinteren 2013 ble det avholdt felles informasjonsmøte om tilskuddsordningens krav og kriterier for organisasjonene som har mottatt driftsstøtte. Deretter ble det avholdt individuelle møter med de samme organisasjonene. De individuelle møtene er viktige fora for informasjonsutveksling, der det legges det frem mål og planer for kommende år, og Forsvarsdepartementet tar opp eventuelle spørsmål rundt organisasjonens drift og aktiviteter.

Fristen for å søke drifts- og prosjektstøtte for 2014 var 3. juni 2013. Søknadene ble behandlet som en del av arbeidet med forsvarsbudsjettet.

Den nye veteranavdelingen i Forsvarsstaben har fått en sentral rolle som faglig rådgiver for Forsvarsdepartementet når det gjelder tildeling av tilskudd til veteranorganisasjoner. Veteranavdelingen har også sin egen tilskuddsordning for prosjekter rettet mot veteraner, formalisert gjennom Iverksettingsbrevet til Forsvaret, med tilhørende resultat- og kontrollrapportering. I 2013 ble det vedtatt at Forsvarsdepartementet ikke lenger behandler søknader om støtte til veteranprosjekter i gjennomføringsåret, men kun som en del av hovedtildelingen i forbindelse med behandlingen av forsvarsbudsjettet. En ytterligere delegering av tilskuddsordningen for veteranorganisasjoner vil bli vurdert i 2014.

Forsvarsdepartementet satte i 2013 ned en arbeidsgruppe som blant annet skal se nærmere på Det frivillige Skyttervesens (DFS) rolle og tilknytning til Forsvaret og samfunnet for øvrig. Arbeidsgruppens mandat var blant annet å utrede mulige alternative støtteordninger, og gi en anbefaling om hvordan offentlige økonomiske bidrag til DFS kan organiseres og finansieres i fremtiden. Arbeidsgruppen ble ledet av tidligere forsvarssjef, general Arne Solli, og var for øvrig sammensatt av representanter fra DFS, Forsvarsstaben og Forsvarsdepartementet. Arbeidsgruppen startet sitt arbeid høsten 2013 og leverte sin rapport med anbefalinger til departementet i april 2014.

Forsvarsdepartementet vil i 2014 vurdere om ordningen der enkelte organisasjoner får gratis husleie i Forsvarets lokaler bør videreføres. Ordningen har konsekvenser for tildeling av tilskudd til organisasjonene. Det skal vurderes om disse organisasjonene skal gis støtte til husleie som driftsstøtte. Forsvarsdepartementet vil vurdere konklusjonene i DFS-rapporten, og blant annet fremme en anbefaling om hvordan Det frivillige Skyttervesen bør finansieres i fremtiden.

4. Måloppnåelse og samfunnsverdi for Forsvarsdepartementets tilskuddsordninger

Forskning og utvikling (FoU) er viktig for å bringe Norge videre som et kunnskapssamfunn. FoU har spilt en viktig rolle i omstillingen i Forsvaret. Den teknologiske utviklingen og en mer uforutsigbar sikkerhetssituasjon gjør at vi trenger FoU også i fremtiden.

Spesielt for tilskuddsordningen for sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning er at denne forskningen ofte har en rådgivende rolle for saksbehandlere ved de forskjellige fagseksjonene i Forsvarsdepartementet. Forskningen bidrar til å tydeliggjøre de lange linjer og fatte de riktige valg for fremtiden. Forskningen skal angi mulighetsrommet og peke på utfordringer, og på den måten bidra til at det bygges et godt Forsvar.

Effektene av tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner er vanskelige å måle på en spesifikk måte. Det er likevel på det rene at organisasjonene som mottar tilskudd fra Forsvarsdepartementet gjør et relevant og viktig arbeid, og fyller en rolle i samfunnet ved å skape arenaer for forsvars- og sikkerhetspolitisk debatt og holde oppmerksomhet og engasjement rundt Forsvaret ved like. Ikke minst supplerer de frivillige organisasjonene Forsvarets egen virksomhet når det gjelder oppfølging av handlingsplanen for ivaretagelse av veteraner, «I tjeneste for Norge», ved å ta på seg oppgaver som naturlig må tilligge sivilsamfunnet. Eksempler på slike oppgaver er kameratstøtteordninger, etablering av treffpunkter og enkelte former for veiledning, råd og støtte for veteraner og pårørende.

2012 var det første året med en mer aktivitetsbasert tildeling av økonomisk støtte til disse organisasjonene. Omleggingen betyr at organisasjonene i større grad får økonomisk støtte på bakgrunn av synlige mål, aktiviteter og resultater. Som en konsekvens fikk enkelte organisasjoner en reduksjon i den økonomiske støtten. Omleggingen har ført til en bevisstgjøring i organisasjonene rundt mål og hensikt med egne aktiviteter, og aktivitetenes relevans for Forsvaret.

Det er fra 2013 satt krav til rapportering på bruk av tildelte prosjektmidler utover årsrapport og revisor-godkjent regnskap. Rapportene sendes inn på et standardisert skjema der organisasjonen evaluerer sin egen måloppnåelse. Rapportene har gitt departementet nyttig informasjon som vil brukes ved vurdering av videre støtte.

5. Oversikt over tildelte midler i 2013

Nedenfor er en fullstendig oversikt over tilskuddsmottakere i 2013, samt beløpets størrelse.

Kapittel 1700, post 73			
1-årig Prosjektstøtte:			
Tilskuddsmottaker		Tema	Utbetalt beløp
Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI)	Anne Stenersen	<i>Terrorisme i Afghanistan og Pakistan</i>	700 000
Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI)	Siw Johnsen	<i>Norway, NATO & Cyber Defence</i>	450 000
Institutt for forsvarsstudier (IFS)*	Michael Mayer	<i>The era of Drones: US Defence policy</i>	412 500

Institutt for forsvarsstudier (IFS)	Bjørn Grønning	<i>Security and Defence in Japan: Russia's role</i>	709 383
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)	Wilson Rowe, Solli	<i>Asia's Arctic interests</i>	575 000
International Law and Policy Institute (ILPI)	Nystuen, Tronvoll	<i>The relationship between human rights law and international humanitarian law regarding detention and internment in situations of armed conflict</i>	703 000
The Peace Research Institute Oslo (PRIO)	Gates, Baev, Roy, Arreguin	<i>Future warfare: Prospects & Probabilities</i>	831 000
Forsvarets Høgskole (FHS)	Cecilie Fleming	<i>Capacity-Building efforts in Africa</i>	861 000
Norges naturvitenskapelige universitet (NTNU)	Eivind Lande	<i>Japans sikkerhetspolitiske svar på Kinas vekst</i>	454 300
Doktorgradsstipend (3-årig):			
Institutt for forsvarsstudier (IFS)	Håkon Saxi	<i>Utvikling av det tyske forsvar etter kalde krigen</i>	850 000
The Peace Research Institute Oslo (PRIO)	Ida Dommersnes	<i>Strategic narratives in ISAF</i>	850 000
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)	Morten S. Andersen	<i>This means war</i>	850 000
Institutt for forsvarsstudier (IFS)	Anton I. Dalby	<i>Kinas militære modernisering og utvikling som sjømakt</i>	850 000
ARENA	Tine B. Sørensen	<i>EU in crisis: Implications for the Common Security and Defence Policy</i>	850 000
Postdoktorgradsstipend (3-årig):			
The Peace Research Institute Oslo (PRIO)	Kristin B. Sandvik	<i>Regulating cyberwar</i>	875 000
Institutt for forsvarsstudier (IFS)	Robin M. Allers	<i>Tysk sikkerhetspolitikk etter 1990</i>	875 000
Totalt			13 911 183

Kapittel 1719, post 71

Frivillige organisasjoner og virksomhet

<i>Tilskuddsmottaker</i>		<i>Utbetalt beløp</i>
Luftmilitært samfund (LMS)	Prosjektstøtte	75 000
The One AS	Prosjektstøtte	100 000
TV3 Latvia	Prosjektstøtte	46 016
Kvinner frivillige beredskap	Drifts- og prosjektstøtte	1 950 000
Kvinner frivillige beredskap	Prosjektstøtte	500 000
Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO)	Drifts- og prosjektstøtte	8 948 500
Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO)	Dekning av underdekning	75 000
Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO)	Tilleggsmidler driftsstøtte	531 800
Folk og Forsvar (FF)	Drifts- og prosjektstøtte	7 994 000
Veteranforbundet SIOPS	Drifts- og prosjektstøtte	1 950 000
Det frivillige skyttervesen (DFS)	Drifts- og prosjektstøtte	28 500 000
Det frivillige skyttervesen (DFS)	Prosjektstøtte	105 000
Den Norske Atlanterhavskomite (DNAK)	Drifts- og prosjektstøtte	5 750 000
Den Norske Atlanterhavskomite (DNAK)	Prosjektstøtte	57 595
Tenkeloftet	Prosjektstøtte	150 000
Bergen militære samfunn (BMS)	Driftsstøtte	100 000
Krisitiansand forsvarsstiftelse (KMS)	Drifts- og prosjektstøtte	100 000

Norske reserveoffiserers forbund (NROF)	Drifts- og prosjektstøtte	3 290 000
Norske reserveoffiserers forbund (NROF)	Prosjektstøtte Aktiv veteran	20 000
Norske reserveoffiserers forbund (NROF)	Prosjektstøtte	200 000
Norges Lotteforbund (NLF)	Driftsstøtte	700 000
Norges Lotteforbund (NLF)	Prosjektstøtte	250 000
Norges Forsvarsforening (NFF)	Drifts- og prosjektstøtte	1 045 000
Norges Forsvarsforening (NFF)	Prosjektstøtte	150 000
Norges Forsvarsforening (NFF)	Prosjektstøtte	10 000
Oslo militære samfund (OMS)	Drifts- og prosjektstøtte	300 000
Oslo militære samfund (OMS)	Prosjektstøtte	40 000
Kilden informasjonssenter for kjønnsforskning	Driftsstøtte	50 000
Youth Atlantic Treaty Association Norway (YATA)	Prosjektstøtte	27 100
Røde Kors	Prosjektstøtte	15 000
Christopher Rådlund	Prosjektstøtte	100 000
Ekko Film	Prosjektstøtte	500 000
Interinfo	Prosjektstøtte	250 000
Store norske leksikon	Prosjektstøtte	200 000
Norges offisersforbund	Prosjektstøtte	200 000
Andre verdenskrig og kulturhistoriske saker		
Levanger kommune	Prosjektstøtte	350 000

Forsvarets mediesenter	Prosjektstøtte	583 711
Nils Helge Amdal	Prosjektstøtte	10 000
Norsk Industriarbeidermuseum, Rjukan	Prosjektstøtte	350 000
Dinamo Forlag AS	Prosjektstøtte	30 000
Veteranforeningen Polititroppene Sverige-Norge	Prosjektstøtte	21 095
Veteranforeningen Polititroppene Sverige-Norge	Prosjektstøtte	19 540
Vesle Skaugumfondet	Prosjektstøtte	12 209
Vemorkmarkering i London	Prosjektstøtte	60 000
Ringsaker historielag	Prosjektstøtte	500 000
Stiftelsen arkivet	Prosjektstøtte	25 000
Monument Battle of the Atlantic, Londonderry	Prosjektstøtte	43 388
Statuekomiteen for Joacim C. Rønneberg	Prosjektstøtte	200 000
Shybert Productions	Prosjektstøtte	150 000
Ambassaden i Seoul	Prosjektstøtte 60 års jubileum	22 996
Norske Koreaveteraners forening	Prosjektstøtte	33 600
Veteranforeningen Forsvarets spesialkommando	Prosjektstøtte	30 000
Luftmilitært samfunn	Prosjektstøtte	285 000
Heraldiker Jan Eide	Prosjektstøtte	25 000
Totalt		67 041 769